

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□□□□□□□□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Bugetul Statului. — Legea pentru lichidarea datoriilor urbane și agricole din 7 Aprilie 1934. — Pentru aplicarea Legii conversiunii. — Pentru aplicarea legii organizării și reglementării comerțului de bancă. — *Cronica:* Necrolog. Plata dividendei pe 1933 a băneii „Albina”.

Bugetul Statului.

S'a alcătuit în fine, — după șase luni de lucrări pregătitoare, — bugetul Statului. Guvernul actual, cu toată competența ce și-o revendică și chiar i se și recunoaște, — nu a fost în stare să facă un buget mai bun decât celelalte guverne. Priceperea de specialist a Ministrului Finanțelor nu a fost împărechiată de autoritatea necesară pentru a impune colegilor săi dela celelalte resorturi, reducerile reclamate de situația financiară a statului și de cea economică a țării. Astfel s'a alcătuit un buget fictiv, cu prevederi mai mari cu 20%, decât ceea ce s'a realizat la venituri în anul 1933/34. Ori anul 1934/35 va fi cu certitudine mai rău, decât cel precedent și s'au făcut în plus și de-grevări fiscale.

În coloanele acestei reviste de ani de-arândul s'a pledat pentru adaptarea bugetului statului la capacitatea de plată a țării și s'a arătat, că nu vom putea ajunge scopul fără reducerea numărului funcționarilor. Ne dăm seama ce spunem, când afirmăm din nou, că Statul trebuie, și își poate, reduce numărul funcționarilor cu o treime, — adică cu circa 100.000

funcționari. Natural, că această reducere nu trebuie făcută numai la cei mici, căci atunci nu se ajunge scopul urmărit al economiilor. Va trebui să se aplice serios și cinstit legea cumulului, așa cum spunea dl prof. Iorga; iar reducerile de funcționari trebuiesc începute la ministere, ca să se dea exemplul bun. Cine nu a putut observa, că aproape la toate ministerele este o aglomerare de funcționari, diurniști și tot felul de sinecuriști, cari se împiedecă reciproc dela muncă. Puțini vor ști însă că aproape fiecare ministru întreține o tagmă de paraziți, cari rod bugetul, cum sunt de ex. reporterii ziarelor din capitală. Aceștia iau lunar onorarii fixe, câte 30—40 inși la câte un Minister. S'a făcut farsa reducerii simulate a salariilor, care o suportă numai cei mici, iar cei mari nu, întrucât diurnele fixe și nefixe, și diversele alte venituri „legale” se urcă la de mai multe ori multiplul salariului.

Nu instigăm atrăgând atențiunea asupra unor stări de lucruri, controlabile de cei ce vor să se intereseze de ele, — când afirmăm, că până când alcătuirea bugetului statului este în mâna „politiceii” nu se va putea face echilibrarea lui pentru că interesele partidelor politice prevalază. Reducerea numărului funcționarilor nu o va putea face nici un director de contabilitate din nici un ministru, câtă vreme stă între ciocan și nicovală, între ministrul politic și colegii săi din Minister. Numai persoane din afară, obiective, fără considerații la persoane, și având înaintea ochilor numai interesele statului și ale țării,

numai astfel de persoane pot adapta bugetul statului la capacitatea de plată a țării.

Trebuie să fim sinceri, și să evităm ocolișurile, spunând lucrurile pe față. Țara este constrânsă să se reculeagă economică, numai sprijinindu-se pe puterile proprii, căci pe împrumuturi externe nu ne mai putem baza. Și dacă așa este, cum se poate concepe o redresare, fără buget echilibrat, fără reînvierea creditului, fără o îndrumare sănătoasă și practică a vieții economice, fără strivirea „politicianismului frivol”, fără stârpirea biurocratismului, fără subordonarea tuturilor intereselor particulare, organizate ori nu, — celor de totdeauna ale țării.

Zicem ale țării, pentru că într'un mod paradoxal, prin activitatea partidelor politice, se face o deosebire tot mai pronunțată între țară și stat. Statul este azi o concepție compromisă în ochii mulțimei, pentru că statul este egal cu partidul dela putere, — după părerea ei sumară. Țara însă suntem noi toți, colectivitatea, care suferă din cauza tuturilor greșelilor și abuzurilor conducătorilor vremelnici ai Statului.

Am mai avut satisfacția de a vedea biruind ideile propagate de această „cenușoacă” a presei de specialitate din țară; suntem siguri, că vom mai avea asemenea ocazii.

MARSJASZ.

Legea

pentru lichidarea datoriilor urbane și agricole din 7 Aprilie 1934.

Comentată de Dr. Mihai Veliciu.

Având în vedere că regulamentul legii s'a publicat în Monitorul Oficial No. 133 din 13 Iunie 1934, publicăm comentarul, modificat în conformitate cu dispozițiile regulamenului. Acest comentar va apare până la sfârșitul lunei crt. în broșură. Reproducerea în revistă vom publica-o numai mai târziu.

Principii generale.

I. Principiile de lichidare a datoriilor în legea din 7 Aprilie 1934 se bazează pe consimțământul reciproc al creditorilor și al debitorilor de a lichida aceste datorii în conformitate cu prevederile cap. I. și II. din lege. Într'adevăr legiuitorul nu impune creditorului reducerea creanței, ci o consideră de

acceptată, consimțită de creditor dacă creditorul nu face declarație de neacceptare în condițiile și formele prevăzute de art. 40 și următorii din lege, — și în consecință dispozițiile acestei legi n'ar contraveni art. 17 din Constituție sau altor principii constituționale. Noi credem că aceste reduceri precum și multe alte dispoziții din legea dela 7 Aprilie 1934 sunt neconstituționale, deoarece dispozițiile de lichidare nu sunt liber consimțite de creditor, pentru că declarațiile de neacceptare sunt imposibil de executat și în formă și și în fond, mai ales pentru bănci. Este imposibilitate fizică pentru o bancă cu mii și zeci de mii de debitori să facă formele prevăzute de art. 40, dar mai ales este imposibilitatea morală și materială ca făcând acestedecarații de neacceptare să se expună la sancțiunile art. 42—43, bucurându-se debitorii ei de un morator de 10—15 ani cu o dobândă anuală de 1%, iar față de creditorii ei rămânând descoperită, având să execute angajamentele sale conform dreptului comun.

Dar nu vom insista mai mult asupra neconstituționalității legii, pentru că această lucrare n'are pretenția de a fi un tratat doctrinar, ci are scopul de a fi un îndreptar practic în primul rând pentru băncile românești din Ardeal. Ne mulțumim a enumera numai dispozițiile neconstituționale ale legii, și anume cele cuprinse în art. 3—6; art. 15, alineat 2, art. 19, al. 2, art. 20, 33—35, 40—48, art. 50, al. 2, art. 52, al. 2, art. 68, 84, pentru ca creditorii sau orice alt interesat să facă în scris rezerve de neconstituționalitate, ori de câte ori debitorii vor invoca în justiție dispozițiile acestor articole. Sperăm însă că Inalta Curte de Casație și Justiție va avea ocaziune să se pronunțe în timpul cel mai scurt posibil asupra acestei chestiuni pentru a putea soluționa definitiv această gravă problemă a economiei naționale: lichidarea datoriilor particulare. Până atunci recomandăm măsura de precauțiune de mai sus.

II. Dispozițiile legii pentru lichidarea datoriilor sunt de ordine publică, însă în interes privat. Deci dispozițiile legii nu se pot lua în considerare de justiție din oficiu, ci numai dacă sunt invocate de debitori în formele și condițiunile fixate de lege. — Vom stărui asupra acestei chestiuni în deosebi la comentarea art. 8, 9, 20 și 36 din lege.

Dispozițiile acestei legi operează în mod automat, — impunând doar debitorilor agricoli peste 20 jugăre și tuturilor debitorilor proprietari de imobile urbane formalitățile din art. 8, 9 și 36, — în sensul că pentru stabilirea îndreptățirii debitorilor la beneficiile legii nu e nevoie de nici o hotărîre judecătorească a unei instanțe speciale, așa cum a fost sub regimul legii Argetoianu. — Beneficiile legii, sau exceptarea datoriei, se va putea opune de debitor în orice stadiu al proceselor de drept comun, atât la instanțele de fond cât și la cele de executare. — Această chestiune vom desvolta-o mai amănunțit la comentarea art. 69.

III. Beneficiază de dispozițiile legii: 1. cetățenii români, persoane fizice și juridice de drept privat, cari nu au scop lucrativ; 2. proprietarii, fie și numai aparenti de imobile agricole sau urbane încă dela 18 Decembrie 1931; 3. pentru toate datoriile, indiferent că sunt privilegiate, ipotecare sau chirogra-

fare, cu excepția celor arătate în art. 69 și 74, — născute mai târziu — până la 17 Decembrie 1931 inclusiv.

1. Numai debitorii cetățeni români pot invoca beneficiile legii. Cetățenia română, după declarația din camera a d-lui Ministru Xenii, debitorul trebuie să o aibă cel mai târziu la promulgarea legii (7 Aprilie 1934). Cetățenia trebuie la acea dată să fie dobândită și nu este suficient să fie numai în curs procedura de dobândire a cetățeniei române. Noi credem că debitorii agricoli vor trebui să o aibă cel mai târziu la 18 Dec. 1931, pentru ca în conformitate cu art. 18 din Constituție numai cetățeni români pot să fie proprietari de bunuri rurale. — (Cetățenia română este reglementată în legea și regulamentul privitor la constatarea naționalității române publicate în „Monitorul Oficial“ Nr. 41 din 24 Februarie 1924 și Nr. 85 din 17 Aprilie 1924). Cei fără cetățenie (Heimatlose) nefiind cetățeni români, nu vor beneficia de lege. În schimb cei cu dublă cetățenie, adică acei, cari pe lângă cetățenia română mai au și altă cetățenie, credem că beneficiază de favorurile legii.

Persoane juridice de drept privat în scop nelucrative sunt asociațiunile și fundațiunile create și organizate de particulari în conformitate cu legea și regulamentul pentru persoanele juridice* și înscrise în registrul persoanelor juridice dela tribunale conform art. 84 și următorii din acea lege.

Fondațiunea este o persoană juridică, creată de o persoană fizică sau juridică prin constituirea unui patrimoniu destinat de patrimoniul fondatorului și este destinat în mod permanent realizării unui scop ideal obștesc. (De ex. azil pentru bătrâni, fundațiuni pentru acordare de burse, etc.) Aceste fundațiuni de asemenea vor fi înscrise în registrele persoanelor juridice. Inscrierea este obligatorie chiar și pentru persoanele juridice de drept privat în scop nelucrative constituite înainte de legea din 1924.

Persoane juridice de drept public se creează numai prin lege. De ex. parohiile, comunitățile bisericesti, camere de comerț, de agricultură, etc.

Numai persoanele juridice de drept privat, cari nu au scop lucrativ, beneficiază de lege. Persoanele juridice de drept public chiar dacă nu au scop lucrativ nu beneficiază de lege. Textele de legi sunt clare (art. 1 și 30). Dealtcum aproape toate persoanele juridice de drept public n'au scopuri lucrative afară de regiile Statului. Cu toate acestea în discuțiile dela Senat, la întrebarea d-lui senator El. Gyárfás, d-l ministru Xenii și d-l raportor M. Râmniceanu au declarat, că parohiile beneficiază de favorurile legii, pentru că sunt persoane juridice fără scopuri lucrative, respective că legiuitorul lichidării datoriilor a înțeles să considere și parohiile de persoane juridice de drept privat. Stăruind d-l Gyárfás pentru admiterea unui amendament a fost respins, ca inutil. Cu toate aceste discuții, noi susținem că parohiile ca și toate celelalte persoane juridice de drept public nu intră în prevederile legii. Textul legii este clar, iar noțiunea persoanei juridice de drept privat și de drept public iar este clară. Amendamentul a fost respins pentru că guvernul a voit să se voteze legea

* Legea este publicată în Monitorul Oficial Nr. 27 din 6 Februarie 1924. — Regulamentul este publicat în Monitorul Oficial Nr. 87 din 18 Aprilie 1924.

fără nici o modificare, așa cum a fost votată de Cameră. Iar declarațiile ministeriale, a raportorului și în general debaterile parlamentare oricât sunt de valoroase pentru interpretarea legii, respective a „intențiunii legii“ n'au nici o valoare dacă nu sunt acoperite de textul legii. — Deci repetăm, parohiile și nici o altă persoană juridică de drept public nu intră în prevederile legii.

2. De beneficiile legii se bucură numai proprietari de imobile agricole sau urbane, — fie și numai aparenti. În consecință vor beneficia toți debitorii proprietari în cartea funduară. Dar vor beneficia de favorurile legii și proprietari extratabulari. Nu este nevoie ca debitorul să fie proprietar înscris în cartea funduară, ci este suficient să aibe posesiunea imobilului, având „animus domini“, — adică să poată deveni proprietar tabular, satisfăcând condițiilor ordonanței Ministerului de Justiție ungar Nr. 4420 din 8 Decembrie 1918. Nu este suficient ca debitorul să aibă numai detințiunea precară a imobilului.

Debitorii trebuie să fie proprietari cel mai târziu începând dela 18 Decembrie 1931.

Succesorii, cari au vocațiune legală la succesiune, chiar dacă au moștenit bunurile imobile după data de 18 Dec. 1931, se consideră de proprietari ai acestor bunuri din momentul achizițiunii acestor bunuri de către defunct. (Art. 1 A a și 30 A a, ultimele alintate). Consecința acestei dispozițiuni este că succesorul testamentar, dacă n'ar avea vocațiune legală la succesiune (ab intestat) nu poate invoca beneficiile legii în baza acestui text de lege.

Beneficiază de favorurile legii și uzufructuarii în condițiunile art. 78 și 80, ce vom preciza la comentarea acestor articole.

3. Cad în conversiune toate datoriile născute până la 17 Decembrie 1931 inclusiv, indiferent că sunt chirografare sau ipotecare, — bineînțeles cu excepția celor reglementate prin art. 69 și 74 (art. 3 și 31). Nu se mai vorbește de datorii contractate, ci de datorii născute. În consecință, nu se va lua în considerare data contractării datoriei, ci a ridicării numerarului împrumutat. De ex. dacă actele de împrumut s'au încheiat, semnat de debitor la 15 Decembrie 1931, însă împrumutul s'a lichidat la 20 Decembrie 1931, această datorie nu intră în prevederile legii.

Ținem să precizăm câteva cazuri specifice. Sunt multe împrumuturi ipotecare la băncile noastre contractate și ridicate anterior datei de 18 Decembrie 1931, însă debitorii după data de 18 Decembrie 1931 au vândut imobilul ipotecat. Noul proprietar al imobilului, indiferent că creditorul l-a primit sau nu de debitor direct și personal, acesta cât și vechiul proprietar nu beneficiază de favorurile legii, pentru că fostul proprietar nu mai este proprietar la data promulgării legii (7 Aprilie 1934), iar noul proprietar nu este proprietar dela 18 Decembrie 1931, — dar mai ales pentru că datoria s'a născut pentru noul proprietar, pentru cumpărătorul imobilului, după data de 18 Decembrie 1931.

La cont-curent, chiar dacă contractul de împrumut și chiar și raportul de cont-curent datează mult anterior datei de 18 Decembrie 1931, — pentru sumele ridicate de debitor după această dată, debitorul nu poate invoca beneficiile legii pentru aceste sume, — toate aceste ridicări fiind datorii născute după data fixată de lege.

Debitele provenind din primele de asigurări avansate de bancă, pentru debitorii ei ipotecari, plătite și datorite pentru epoca de după 18 Decembrie 1931, chiar dacă împrumutul ipotecar beneficiază de favorurile legii, aceste debite, fiind datorii născute după data fixată de lege, nu intră în prevederile legii.

De asemenea cheltueli de protest și proces născute după data de 18 Decembrie 1931, chiar dacă capitalul și dobânzile se vor plăti redus și eşalonat, nu intră în prevederile legii și sunt a se plăti conform dreptului comun. Aceste cheltueli de proces sunt acele, cari s'au judecat pentru acțiuni sau orice alte acte procedurale înaintate după data de 18 Decembrie 1931. — Sunt și situațiuni variate, de ex.: acțiunea s'a înaintat înainte de 18 Decembrie 1931, debitorul a pierdut procesul, dar a făcut apel înaintat după 18 Decembrie 1931, care de asemenea l-a pierdut. Spesele de proces dela instanța primă, fiind născute înainte de data fixată de lege se vor reduce și eşalona, iar cele de apel născându-se după data de 18 Decembrie 1931, nu intră în prevederile legii, ei sunt a se plăti conform dreptului comun. Aceste cazuri se vor prezenta mai ales la datoriile urbane, unde moratoriul a fost introdus cu mul mai recent ca la cele agricole. — Această teză va avea însă o aplicațiune generală la art. 76 în înțelesul căruia trebuiesc acționate toate polițele debitorilor, cari intră în prevederile legii în termen de 3 luni dela promulgare, adică până la 7 Iulie 1934.

S'ar putea însă obiectiona în ce privesc spesele de protest și proces că acestea ar fi accesorii și în consecință ar avea soarta capitalului. Astfel dacă capitalul este redus și eşalonat, cheltuelile ar suferi aceeași soartă. Dacă sub raport procedural cheltuelile de proces sunt considerate de accesorii, nu-i mai puțin adevărat că sub aspectul codului civil constituiesc despăgubiri, deci sunt creanțe de sine stătătoare. Mai mult, cheltuelile de proces în sistemul nostru procedural conform art. 18, alin. ultim din legea LIV : 1912 neabrogată prin legea avocaților, ceea ce a stabilit și decizia Nr. 1277 din 30 Mai 1930 a Inaltei Curți de Casație. S. I., sunt considerate ca proprietatea avocatului și nu a creditorului justițiabil.* În favoarea tezei noastre, că spesele de proces nu sunt considerate de accesorii chiar și în spiritul legii ce comentăm, invocăm faptul că la stabilirea creanței atât art. 3 cât și 32 din această lege se iau în calcul numai capitalul și dobânzile, — fiind numai acestea din urmă considerate de accesorii. Mai mult, în discuțiile legislative (Camera și Senat întrunite) s'a precizat că se vor considera tot „capital” și cheltuelile de judecată.

* În acest sens s'a pronunțat Curtea de Apel Timișoara, S. I., decizia Nr. 6205/2/933, pronunțată la 11 Noembrie 1933, publicată în „Revista Cercului Juridic Bănățean” Nr. 4 din 3 Aprilie 1934, pag. 167.

În consecință alinatele 3 și 5 (ultimul) ale art. 2 și ale art. 31 din regulament sunt contrare legii, alterând, modificând unul dintre principiile de bază ale legii: reglementarea datoriilor născute înainte de 18 Decembrie 1931. Dar cu atât mai stranie este dispoziția ultimului alintat din ambele articole, anume că cheltuelile obținute după promulgarea legii (7 Iulie 1934) în acțiunile de constatare și în cele cambiale, nu vor putea fi reclamate de creditor, decât în cazul când creditorul ar fi obligat să procedeze la executarea debitorului pe baza titlului obținut. Las' că în conformitate cu procedura civilă din provincia noastră, pe baza unei *sentințe de constatare* nu se poate executa un debitor pentru plata unei datorii, dar acest criteriu: obligațiunea executării, este absolut arbitrar și fără nici un temel legal în întreg dreptul din Țara Românească.

Conform art. 76 din lege nemodificată de art. 109 din legea cambială recentă, creditorul era obligat să inacționeze polițele debitorilor intrând în prevederile acestei legi până cel mai târziu 7 Iulie 1934. Dar chiar și după situația de drept schimbată prin modificarea art. 76 din legea lichidării de către art. 109 din legea cambială, creditorul are facultatea (obligația s'a schimbat în facultate) de a improcesua oricând polițele debitorilor intrând în prevederile legii de lichidare a datorilor agricole și urbane, — având toate scadența la 7 Aprilie 1934, prin efectul legii (art. 2 și 31), — în tot timpul aplicării acestei legi (10 ori 17 ani după cum este urban sau agricol). De sigur creditorul nu va face procese nici cambiale și nici de constatare, în cazurile când creanța sa nu este contestată și când debitorul plătește regulat ratele fixate de lege. Dar când debitorul contestă, în parte sau în întregime, creanța, ori nu plătește rata și creditorul n'are încă titlu executoriu (în special la debitorii agricoli neobligați la facerea declarațiunilor de asanare), creditorul în vederea salvării intereselor sale minimale va fi obligat să intenteze acțiune cambială sau orice alt proces pentru a obține titlu executor. Acest proces incumbă spese de taxe, timbre, avocat etc. Debitorul pârât va șicana un timp mai mult sau mai puțin îndelungat pe creditorul reclamant, purtându-l eventual prin filtrarea tuturor gradelor de jurisdicție, când apoi debitorul va binevoi a plăti imediat fără să mai silească pe creditor să înceapă și executarea. Deci la o examinare mai puțin atentă a acestui text de regulament, se evidențiază caracterul lui contrar nu numai procedurii civile române, ci și celei din Ardeal, dar și legii de lichidare a datorilor!

Înainte de a trece la comentarea pe articole a legii, Ńinem să amintim, că regulamentul conține în mai multe articole dispozițiuni contrare legii. Vom arăta la articolele respective acele dispozițiuni contrare legii și motivele pentru cari susținem ilegalitatea lor. În toate aceste cazuri, cel interesat va stărui ca în conformitate cu art. 88 al. 9 din Constituție, instanța de judecată, oricare ar fi ea, să nu țină seamă de o dispoziție a regulamentului contrară legii, fiind competentă și chiar obligată orice instanță judiciară de a examina legalitatea regulamentului. Atragem atențiunea că numai în ce privește constituționalitatea legilor are Înalta Curte de Casație în Secțiuni Unite competență exclusivă.

CAPITOLUL I.

Debitorii agricoli.

SECȚIUNEA I.

Determinarea și lichidarea debitorilor agricoli.

1) Debitori agricoli sunt cetățenii români, persoane fizice sau juridice de drept privat, constituite în scop nelucrativ, fundațiuni de orice fel, obștiile de cumpărare și comunitățile de avere din Năsăud și Căransebeș, dacă sunt proprietari fie chiar și extratabulari, încă dela data de 18 Decembrie 1931 și până azi, având:

a) Imobilele supuse impozitului agricol (art. 1 A. a.); sau

b) Case de locuit (chiar și în oraș), dacă sunt muncitori manuali de pământ (art. 1 A. b.).

Pentru a putea beneficia de reducerile acordate de lege, debitorul trebuie să îndeplinească una din următoarele două condițiuni:

a) Fie să locuiască ei unul din soți, sau vreunul din părinți sau copiii lor, sau unul dintre moștenitorii indivizi în comuna rurală în mod efectiv și permanent cel mai târziu cu începere dela data de 18 Decembrie 1931 (art. 1 B. a.);

b) Fie ca veniturile sale agricole să reprezinte cel puțin 30% din evantumul total al veniturilor elementare supuse la global pentru anul 1933. (Din calculul total al globalului se va scădea venitul locuinței personale a debitorului precum și 80.000 Lei din venitul provenit din lefuri, pensii, indemnizații de orice natură sau profesii libere (art. 1 B. b.).

În ce privește debitorii a căror soț, unul dintre părinții sau copiii lui, sau unul dintre comoștenitorii indivizi locuiesc în permanență în comună rurală, numai în acel caz pot invoca beneficiile cap. I. în baza art. 1 B. a, dacă soțul, părintele, copilul sau comoștenitorul indiviz locuiește în comuna unde este situat terenul agricol al debitorului. Dacă această nu se învederează din textul legii, rezultă din spiritul ei, din rațiunea legii. Într'adevăr legiuitorul a înțeles să considere de debitor agricol — indiferent de raportul venitor — pe acel individ, care stând personal sau prin

cel mai apropiat ai lui (soț, părinte, copil sau comoștenitor indiviz) în permanență și în mod efectiv la țară își exteriorizează voința de a păstra legătura cu pământul și deci este presumpție de juris și de jure că ocupația lui principală este agricultura. Bineînțeles această legătură cu pământul, care creiază prezumția legală de juris și de jure a profesiei agricole este numai atunci când debitorul respectiv soțul, părintele ori copilul sau unul dintre comoștenitorii indivizi va locui efectiv și permanent în comuna rurală unde se găsește terenul agricol, sau într'o comună învecinată de unde își poate lucra pământul personal sau prin cei mai apropiați ai săi cari locuiesc în comuna rurală. Teza noastră este confirmată și prin motivele invocate de dl deputat N. Constantinescu-Bordeni în susținerea amendamentului propus de Dsa și acceptat de Cameră.

Pentru aceleași motive susținem, că și debitorul care personal locuiește într'o comună rurală, dacă nu locuiește în aceeaș comună unde-i proprietatea agricolă, sau de unde își poate lucra sau administra singur pământul nu poate invoca cu succes dispozițiile art. 1 B. a. Nu este în intențiunea legiuitorului ca să-l considere debitor agricol, fără considerare la cuantumul și proporția venitului agricol pe debitorul, care de ex. are terenuri agricole într'o comună din Basarabia și el locuiește într'o comună din Ardeal!

În consecință toți debitorii, cari locuiesc permanent în comune rurale și cari sunt proprietari de terenuri agricole, indiferent de profesiunea lor (plugari, funcționari publici sau particulari, liberi profesioniști, mici meseriași, chiar și comercianții cari exercită comerțul în comună rurală) sunt debitori agricoli.

De asemenea sunt debitori agricoli orașenii, cari au proprietăți agricole impuse la impozit agricol, dacă venitul lor agricol, conform matricolelor fiscale, reprezintă cel puțin 30% din evantumul total al veniturilor lor elementare, ce au servit la calcularea impozitului lor global pe anul 1933, făcându-se în prealabil scăderile menționate mai sus.

Se consideră debitori agricoli și muncitorii manuali agricoli cari au numai o casă de locuit, indiferent că locuiesc în sate sau orașe. Deci toți ceilalți debitori săteni, ca de ex. funcționari, liberi profesioniști, meseriași, comercianți etc., dacă nu au proprietăți agricole ci numai casă de locuit, nu sunt debitori agricoli.

Imobile agricole susceptibile de impozit agricol sunt: 1) pământuri arabile; 2) fâneațe; 3) izlazuri; 4) grădini de legume cu caracter permanent; 5) livezi de pruni și de alți arbori, de terenuri fructifere; 6) vii; 7) mlaștini, terenuri necultivabile; 8) păduri; 9) bălți; 10) pepintere și grădini de flori ornamentale; 11) terenuri de agrement rurale*).

*) Vezi art. 3 și 4 din Legea pentru unificarea contribuțiilor directe publicat în Monitorul Oficial No. 89 din 19 Aprilie 1933, pagina 2632.

Pentru a putea invoca beneficiile legii nu este necesar, — contrar fostelor legi ale conversiunii — ca debitorul să fie impus la impozit agricol, ci numai ca proprietatea lui imobiliară să fie susceptibilă de a fi supusă la impozit agricol.

În consecință proprietarul unui imobil scutit de impunere conform art. 8 din legea contribuțiilor directe va putea invoca calitatea de debitor agricol. Și nu este important nici faptul că impozitul este plătit de debitor sau de altă persoană. Dar de aici decurge și o altă consecință, anume că pentru determinarea caracterului imobilului, în vederea aplicării acestei legi, nu este dătător de ton cum este impus imobilul de autoritățile fiscale, chiar dacă acea impunere are caracterul autorității lucrului judecat în ceea ce privește raportul de contribuabil dintre debitor și fisc, — ci este important faptul cum acel imobil trebuie impus, conform prevederilor legii contribuțiilor directe. Astfel dacă un intravilan, loc de casă, impozabil conform art. 13 din legea contribuțiilor directe cu impozitul pe veniturile proprietății clădite, este impus din greșală cu impozit agricol, debitorul proprietarului asemenea imobil nu poate invoca calitatea de debitor agricol, ci de cel urban. În schimb un debitor proprietar de imobile susceptibile de impozit agricol, de ex. grădini, impus din greșală la impozit pe venituri pentru proprietăți clădite, va putea invoca calitatea de debitor agricol.

În rezumat, avem următoarele categorii de debitori agricoli:

a) Toți debitorii, persoane fizice sau juridice de drept privat cu scop nelucrative, cari locuiesc în mod efectiv și permanent dela 18 Decembrie 1931 cel mai târziu, în comune rurale, indiferent de profesia lor, inclusiv micii meseriași și comercianți cari își exercită comerțul în comună rurală și cari au proprietăți agricole, supuse impozitului agricol cel mai târziu la 18 Decembrie 1931, fără considerare de evantumul venitului lor agricol.

b) Toți debitorii, persoane fizice și juridice de drept privat cu scop nelucrative, cari domiciliază în orașe, chiar și dacă au proprietăți clădite urbane, proprietari de terenuri agricole supuse impozitului agricol cel mai târziu la 18 Decembrie 1931, fiind venitul lor agricol cel puțin 30% din evantumul total al veniturilor lor elementare personale, ce au servit la calcularea impozitului global după detragerile prevăzute de lege.

c) Persoane fizice, proprietari de case de locuit (chiar și la oraș), cari sunt muncitori manuali agricoli.

d) Comunitățile de avere ale fostelor regimente grănicerești din Caransebeș și Năsăud, dacă venitul lor agricol reprezintă cel puțin 30% din totalul venitului lor global.

2) Cuantumul datoriei per 7 Aprilie 1934 este capitalul plus procentele convenționale (în lipsa acestora cele legale) fiind seamă de dispozi-

țiunile legii contra cametei dela scadență până la 18 Decembrie 1931, iar de atunci 2% până la 7 Aprilie 1934 (art. 3).

Dispoziția art. 3 alineat 2 din Regulament, că dobânzile capitalizate în cont curent, prin încheierea contului, chiar dacă au fost confirmate extrasele de ct. crt., în mod expres, se consideră încă datorite ca dobânzi și deci se vor recalcula aceste ct. crt., calculându-se dobânzile de 2% dela 18 Decembrie 1931, este contrară legii. Art. 3 din lege prevede „procentele încă datorite“ se vor calcula cu 2% dela 18 Decembrie 1931. Ori din moment ce contul a fost încheiat, iar această încheiere a fost acceptată, confirmată în mod expres sau fie și numai tacit prin neexceptarea contului, constituie o noutate în ce privește dobânzile, prefăcându-se în capital datorat și nu mai sunt „procente datorite“. Deci nu se va ținea seamă de această dispoziție a regulamentului.

În ce privește cheltuielile de judecată, prime de asigurare etc. trimitem la cele spuse în Principii generale punct 3. Aceste creanțe (cheltuieli etc) născute înainte de 18 Decembrie 1931 se vor adăuga la capital și vor avea acelaș soartă ca și capitalul, iar cele născute după 18 Decembrie 1931 sunt reglementate conform dreptului comun.

În privința calculării dobânzilor facem trimitere la anexa dela sfârșitul lucrării.

3) Datoriile agricole se reduc cu 50%, suma redusă fiind plătită în 34 rate semestrale, cu o dobândă de 3% pe an, la 15 Mai și 15 Noembrie a fiecărui an, prima rată fiind scadență la 15 Noembrie 1934 (art. 4).

Debitorii, cari plătesc datoria, în 2 ani, adică până la 7 Aprilie 1936 cel mai târziu vor beneficia de 70% reducere, iar cei cari plătesc datoria în 5 ani, adică cel mai târziu până la 7 Aprilie 1939, vor beneficia de o reducere de 60% (art. 6). Pentru a putea beneficia de reducerea de 70%, debitorul trebuie să plătească primul an, adică până la 7 Aprilie 1935 cel puțin 15% din evantumul neredus al creanței stabilit per 7 Aprilie 1934 conform art. 3 din lege, plus dobânda de 3% aferent cotei de datorie plătită, calculată dela 7 Aprilie 1934 până în ziua plății. La 15 Nov. 1934 debitorul va avea să plătească în tot cazul cel puțin prima rată fixată de lege.

Pentru a putea beneficia de o reducere de 60%, debitorul va avea să plătească efectiv în fiecare an până cel mai târziu la 7 Aprilie a fiecărui an, o cotă de cel puțin 8% din evantumul creanței nereduse stabilit conform art. 3, plus 3% dobândă aferentă fiecărei cote dela 7 Aprilie 1934 până în ziua efectuării plății cotei respective. La 15 Noembrie și 15 Mai debitorii vor avea să plă-

tească toate ratele prevăzute în art. 4, având să completeze apoi la 7 Aprilie a fiecărui an cel mai târziu, cotele prevăzute în art. 6.

Debitorii, cari vor să beneficieze de aceste reduceri, pot să plătească în termen mai scurt și numai unele creanțe. Debitorul care s'a obligat să plătească datoria în 2 respective 5 ani, dacă n'a plătit integral și la scadență rata fixată de art. 6, credem că nu a decăzut din beneficiul termenului de 17 ani, bine înțeles dacă a plătit cel puțin suma corespunzătoare ratelor și la termenele prevăzute de art. 4 din lege. Acești debitori vor pierde numai reducerea de 70% respective 60%.

Debitorii cari vor plăti anticipat o rată vor beneficia de o reducere de 6% pe an, calculată din ziua plății până la scadența respectivă. (Art. 6) Bine înțeles această reducere nu poate fi mai mare de 70% sau 60% după cum datoria este plătită în 2 sau 5 ani. Observăm că nu se pot plăti anticipat decât rate scadente în mod succesiv. Adeacă nu se poate plăti anticipat de ex. ultima rată, a trezecișipatră, scadență în 1951!

În ce privește ratele de amortisment se vor avea în vedere tabloul de amortisment dela regulamentul legii.

(va urma).

Pentru aplicarea Legei conversiunii.

De la ministru de justiție Victor Antonescu, a semnat și expediat dlor judecători din Ardeal și Bucovina următoarea circulară:

„Art. 22 și 26 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane conferind creditorilor cari suferă aplicațiunea legii, dreptul de a face mențiuni fie la primării pentru debitorii neobligați la declarații, fie la Tribunal pentru ceilalți, în scopul de a evita risipirea frauduloasă a patrimoniului acestora, le-a impus în același timp obligațiunea ca semnătura de pe cererile introduse în acest scop să fie legalizate.

Conform art. 75 din aceeași lege și regulamentul ei de aplicare, procedura acestei legalizări este scutită de orice taxe și timbre.

Această dispoziție nu-și are aplicațiune în ceea ce privește pe notarii publici, pentru ale căror oficii, părțile plătesc taxe notariale care nu au un caracter de încasări publice la care Statul să fi putut renunța.

După dispoz. art. 9 din legea VII din 1886 în vigoare și astăzi pe teritoriul Ardealului și Bucovinei, judecătorii sunt în drept a legaliza și ele semnătura

de pe diferitele acte, în cazul când nu ar exista notar public în localitate, sau acesta ar fi împiedecat din orice cauză să lucreze.

Cum notarii publici nu pot fi obligați a proceda la legalizare cu scutire de taxe și cum totuși — legalmente — această legalizare trebuie făcută în afări condițiuni, situațiunea aceasta trebuie considerată neapărat ca o împiedecare a notarului public de a instrumenta.

În același spirit, regulamentul de aplicare al legii pentru lichidarea datoriilor a prevăzut că legalizarea se va putea face de orice autoritate judecătorească, polițienească, sau de un notar public.

Fără de cele de mai sus și mai ales de gravele consecințe ce ar avea obligarea creditorilor într'un termen atât de scurt la plată de taxe ce s'ar ridica la sume enorme, ceea ce ar echivala cu o imposibilitate din parte-le de a uza de dispozițiunile art. 22 și 26 din lege, vă comunicăm că sunteți autorizați legalmente a proceda la legalizarea cererilor ce vi s'ar prezenta în vederea folosirii dispozițiunilor textelor de mai sus“.

Deci legalizările — recomandăm — să se facă de către judecătorii din motive de economii, fiind scutite de timbre și taxe. Conform acestei circulare judecătorii sunt obligate să legalizeze chiar și acolo unde funcționează notari publici.

Pentru aplicarea legii organizării și reglementării comerțului de bancă.

Prin legea pentru reglementarea comerțului de bancă publicată în Monitorul Oficial No. 150 din 8 Mai 1934, băncile existente la data promulgării legii, în termen de 2 luni dela promulgarea legii, adică până la data de 4 Iulie 1934, sunt obligate pe de o parte, să comunice Consiliului Superior Bancar, copie de pe ultimul Bilanț anual, copte de pe Bilanțul brut al ultimului semestru, cum și lista membrilor Consiliului de Administrație, a Censorilor și a Directorilor, iar pe de altă parte să ceară Judecătorului delegat dela Oficiul registrului de comerț, de pe lângă Camera de Comerț respectivă, înscrierea băncii în registrul bancar.

La cererea de înscriere în registrul bancar se va alătura:

- a) Actul constitutiv;
- b) Statutele băncii;
- c) Lista administratorilor băncii și se va indica numărul sub care banca a fost înscrisă în registrul de comerț respectiv.

Aceste cereri sunt scutite de orice altă formalitate sau plata vreunei taxe.

Pentru orientare recomandăm formularele următoare:

Domnule Președinte,

Subscris., Societate Anonimă, cu sediul în, str., Nr. . . . în conformitate cu legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă, publicată în Monitorul Oficial Nr. 105 din 8 Mai 1934, avem onoare a depune alăturat la prezenta, următoarele acte, referitoare la gestiunea și administrarea întreprinderii noastre, spre a lua cunoștință de ele:

1) Bilanțul încheiat pe data de 31 Decembrie 1933;

2) Lista membrilor Consiliului de Administrație, a cenzorilor și directorilor;

În ce privește bilanțul brut ce urmează să-l încheiem pe primul semestru al anului în curs, îl vom depune ulterior.

Primiți, vă rugăm, Domnule Președinte, asigurarea considerațiunei noastre.

Domniei Sale

Domnului Președinte al Consiliului Superior Bancar
Banca Națională a României

București

Domnule Judecător,

Subscris., Societate anonimă, cu sediul în, str., Nr. avem onoare a depune, aci alăturat, următoarele acte:

1) Actul constitutiv și statutele Băncii noastre, aprobate de Tribunal și însoțite de:

2) Lista Administratorilor actuali ai Băncii, și vă rugăm, ca în conformitate cu dispozițiile legii pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă, publicată în Monitorul Oficial Nr. 105 din 8 Mai 1934, să dispuneți înscrierea noastră în „*registru bancar*”, înființat conform dispozițiilor sus zisei legi.

Menționăm că întreprinderea noastră este înmatriculată în registrul comerțului sub No. din

Cu toată stima,

Domniei Sale

Domnului Judecător delegat cu înființarea registrului bancar, de pe lângă

Camera de Comerț din

Situația.

Lumea oficială este ocupată exclusiv de vizita oficială a D-lui Louis Barthou.

Cinstea ce ne-o face vizitându-ne dovedește importanța ce o are România în lumea internațională.

Sunt măgulitoare pentru Ardeal frumoasele comentarii din întreaga presă asupra primirilor entuziaste de cari a fost împărtășit Dl Barthou dela intrarea pe teritoriul României, pe întregul parcurs al Ardealului.

Cu satisfacție trebuie să reținem vorbele mari rostite în discursul său din ședința solemnă a camerei deputaților:

„*Frontierele au fost și vor fi ale noastre.*

„*Dacă un centimetru din pământul Țării noastre se va mișca, să știți că Franța va fi alături de Dv.*”

Sunt declarațiuni solemne, făcute de un om cu mare răspundere, cari trebuie să ne întărească încrederea într'un viitor liniștit.

Deodată cu vizita D-lui Barthou a sosit dela Paris vestea încheierii acordului cu Creditorii străini. Faptul că acordul este foarte avantajos și coincide cu această vizită trebuie să mărească bucuria noastră.

Pe baza acestui acord țara obține foarte însemnate beneficii în următorii 3 ani la plata dobânzilor datoriiilor noastre externe și anume:

În rentele de stabilizare și dezvoltare scăderile vor fi de 50—60%, iar

La rentele: Unificată Berlin, antebelică Austriacă, a Căilor ferate particulare, renta Petroliferă dela 25—42%.

Cu privire la Renta Unificată Paris, Renta Consolidată 922 și Imprumutul Italian 925 s'a convenit ca restanțele în legătură cu serviciul de plată a acestor rente să se amortizeze în decurs de 10 ani.

Pe lângă toate aceste înlesniri bănești, cari ne ușurează definitiv bugetele acestor trei ani cu cca 5 miliarde 300 milioane Lei, s'a mai obținut ca Statul român să fie eliberat pentru totdeauna de orice control străin.

Bugetul a fost definitiv fixat la 20.451 milioane Lei. Nu intrăm în detalii.

În expunerea de motive a bugetului se anunță un eveniment senzațional, care deocamdată nu se poate ști, cum se va înfăptui.

Este vorba de lansarea unui împrumut intern pentru absorbirea numerarului tezauriat, lichidarea datoriei flotante și lichidarea unei părți din avansurile făcute statului de către Banca Națională.

Tot în legătură cu bugetul este și proiectul de lege al „*plinilor puteri*” care de asemenea nu se știe precis ce scopuri urmărește.

Sunt două probleme cari vor avea mare rol în executarea noului buget.

Bursa, care până'n ajunul sosirii d-lui Barthou deși era calmă își menținea cursurile, Miercurți, dar cu deosebire Joi adevărat în ziua sosirii d-lui Barthou a dat dovadă de slăbiciune.

Toate cursurile au cedat prețurile, iar piața a fost complet lipsită de cumpărători.

Nu a ajutat știrea acordului cu creditorii, nici cursurile ceva mai urcate a petroliferelor dela Paris.

Piața aurului și a valutei este ceva mai fermă ca săptămâna trecută.

București.

REMIZIER.

CRONICA

Necrolog. Traian M. Gomboșu, director executiv la banca „Auraria” Abrud a încetat din viață la 16 Iunie 1934, în etate de 54 ani.

Plata dividendei pe 1933 a băncii „Albina” Sibiu, începe la 1 Iulie a. e.

Se pot prezenta cupoanele, pentru răscumpărare, la ghișeul Centralei, Sibiu și la ghișeele sucursalelor din Brașov, București, Cluj, Dieto-Sân-Mărtin, Lugoj, Mediaș, Tg. Murăș și Timișoara.

Cuponul pe 1933 se răscumpără cu Lei 1250 netto.